

เรียบเรียง : กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
 ข้อมูล-ภาพ : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน,
 สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด และสำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี

สัมผัสมนต์เสน่ห์วิถีแห่งตาลโตนดวิถีชีวิตชุมชน

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำตาลโตนดบ้านดงห้วยหลวง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรี เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งผลิตน้ำตาลโตนดที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากในพื้นที่มีต้นตาลขึ้นอย่างหนาแน่น อีกทั้งน้ำตาลโตนดยังเป็นส่วนผสมหลักในการทำอาหารและขนมหวานเมืองเพชรที่ขึ้นชื่อ และยังเป็นสินค้า GI ของจังหวัดเพชรบุรี อีกด้วย

เกษตร Field trip ฉบับนี้ จะพาทุกท่านไปทำความรู้จักกับสถานที่ที่อบอวลไปด้วยกลิ่นหอมหวานของน้ำตาลโตนด ในกระเพาะใบใหญ่จากเตาเคี่ยวตาล และสัมผัสธรรมชาติทุ่งนาป่าตาลที่ขึ้นเรียงรายเป็นทิวแถวอย่างสวยงามตามคันนา โดดเด่นจนเป็นเอกลักษณ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่หลงใหลในบรรยากาศเรียบง่าย รมรื่น ที่นี้ บ้านดงห้วยหลวง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

จากเอกลักษณ์ท้องถิ่น สู่การรวมกลุ่มเพื่อสืบทอดและสร้างความมั่นคงด้านรายได้

บ้านดงห้วยหลวง เป็นหมู่บ้านที่มีต้นตาลมากที่สุดในอำเภอบ้านลาด ต้นตาลบางต้นมีอายุมากกว่า 100 ปี สมาชิกในชุมชนเป็นชาวไทยพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์ของคนเพชรบุรี ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักในการทำเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็น การทำนา การทำน้ำตาลโตนด และการเกษตร มีวัฒนธรรมพื้นบ้าน มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ซึ่งยังคงสืบสานมาจนถึงปัจจุบัน

โดยเฉพาะองค์ความรู้ท้องถิ่นเกี่ยวกับตาลและวัฒนธรรมการทำน้ำตาลโตนดของคนเพชรบุรี เช่น การขึ้นตาล ถึงแม้ในปัจจุบันได้พัฒนาวิธีขึ้นตาลให้ง่ายขึ้น เช่น ทำเป็นนั่งร้านบันไดหรือใช้รถยกแทนการใช้ไม้พะยอมพาดขึ้นตาล แต่ท้ายที่สุดแล้ว การจะเก็บน้ำตาลสดจากต้นตาลก็ยังต้องใช้ฝีมือคนขึ้นตาลอยู่ดี ไม่สามารถใช้เครื่องมือใด ๆ แทนได้ ถือเป็นความตระหนักรู้ของชาวบ้านผู้ที่ประกอบอาชีพทำตาลโตนด ที่มีวิธีการและใช้ค่าเฉพาะเพื่ออธิบายถึงสิ่งที่เรียกเกี่ยวกับตาลและการทำตาล แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมการทำตาลโตนดที่มีมาอย่างยาวนานและเป็นเอกลักษณ์ ด้วยเหตุนี้สมาชิกในชุมชนจึงเกิดแนวคิดร่วมกันในการสืบทอด พัฒนา และอนุรักษ์วัฒนธรรมตาลโตนดของจังหวัดเพชรบุรี จากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ รวมทั้งพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกิดเป็นการรวมตัวกันและจัดตั้งกลุ่ม “วิสาหกิจชุมชนตาลโตนดบ้านดงห้วยหลวง” ขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการและพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาไปพร้อม ๆ กับรายได้ที่เพิ่มขึ้นของคนในชุมชน

จุดเด่นแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจ

เนื่องจากวิถีตาลโตนด เป็นวิถีชีวิตของชาวดงห้วยหลวง ที่มีเสน่ห์และเป็นอัตลักษณ์ของคนเมืองเพชร นอกจากนี้ยังมีภูมิทัศน์ที่ยังคงรักษารัษสรมชาติที่สวยงามทั้งทุ่งนา ป่าตาล และภายในชุมชนยังมีสิ่งที่น่าสนใจอีกมากมาย ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โดยสามารถปั่นจักรยานเพื่อไปเรียนรู้ในแต่ละฐาน อาทิ

๑ ตามรอยตาล เยียนวิถีชุมชน

สิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวจะได้เห็นและสัมผัส คือ ทุ่งนาป่าตาลที่ขึ้นอยู่เรียงรายหนาแน่น แลดูสวยงาม ร่มรื่น เป็นธรรมชาติโดยกิจกรรมเข้าชาวบ้านจะขึ้นไปเก็บกระบองน้ำตาลบนต้นตาล จากนั้นนำลงมาเทใส่กระทะ ตั้งไฟให้เดือดและเคี่ยวจนกลายเป็นน้ำตาลโตนดที่หอมหวาน โดยการเคี่ยวตาลยังคงเอกลักษณ์แบบดั้งเดิม อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีเตาเคี่ยวน้ำตาลโตนดมากที่สุดและเป็นแหล่งผลิตน้ำตาลโตนดที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรีอีกด้วย ส่วนผลตาลอ่อนจะตัดลงมาเพื่อนำไปเฉาะขายและผลตาลสุกสามารถนำไปทำเป็นขนมตาล นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมและเรียนรู้จากชาวบ้านได้ทุกขั้นตอนอย่างใกล้ชิด

๒ เคี้ยวชมและเรียนรู้ไปกับแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาของชุมชน

เรียนรู้การปลูกพืชผักสวนครัวและทำเกษตรผสมผสาน มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการจักสานผลิตภัณฑ์จากใบตาล

๓ พักโฮมสเตย์แลทุ่งนาแบบชิล ๆ

ให้บริการที่พักในรูปแบบโฮมสเตย์สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาพักผ่อน ชมทิวทัศน์ท้องทุ่งนา ป่าตาล สัมผัสกับวิถีชีวิตชุมชน และหากต้องการดื่มกาแฟ ที่นี่ก็มีร้านกาแฟไว้คอยให้บริการอีกด้วย

สินค้าท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเครือข่าย

- น้ำตาลโตนดแท้ (สินค้า GI ของจังหวัดเพชรบุรี) น้ำตาลสด
- ขนมตาล ขนมหม้อแกง น้ำตาลโตนดในกระบอกไม้ไผ่
- ผลิตภัณฑ์จักสานจากใบตาล เช่น พัด ตะกร้า กระเชารูปแบบต่าง ๆ

ดงห้วยหลวง

เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

- ไร่วังพระอพร หลวงพ่อคิม พระเกจิแห่งตำบลบ้านทาน และลวดโบสถ์ 200 ปี ณ วัดจันทาราม ระยะทาง 4 กิโลเมตร
- เทียวชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี ในอำเภอเมืองเพชรบุรี ระยะทาง 15 กิโลเมตร

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ การันตีความสำเร็จ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำตาลโตนดบ้านดงห้วยหลวง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่โดดเด่นในการนำเสนอถึงเสน่ห์วิถีชีวิตชุมชน มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมพื้นบ้านการทำตาลโตนดที่มีมาอย่างยาวนาน และเป็นเอกลักษณ์ ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรดีเด่น ปี 2565 ภายใต้ “โครงการประกวดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับประเทศ” ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจัดขึ้นเพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย ถูกสุขอนามัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา “กรมส่งเสริมการเกษตร” ได้พัฒนาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกรมาเป็นอันดับแรก ทั้งด้านการเพิ่มทักษะพัฒนาศักยภาพทั้งผู้ประกอบการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐาน มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่ยอมรับนักท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อนโยบายส่งเสริมไทยเที่ยวไทยที่สนับสนุนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เกิดการสร้างงานสร้างรายได้สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ กระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานราก และต่อยอดไปสู่ระดับธุรกิจการท่องเที่ยวต่อไป

ตัวอย่างโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน

→ วันแรก

1. ทำความรู้จักกับนอกเล่าเรื่องราวชุมชนบ้านดงห้วยหลวง โดยผู้นำชุมชน ณ ศาลารวมใจ บ้านดงห้วยหลวง
2. กิจกรรมตามรอยตาล ชมวิถีชีวิต ตงตาลบ้านดงห้วยหลวง
3. ชมวิถีชีวิตการปั่นตาล ร่วมเคี้ยวตาล หยอดตาลน้ำตาลเทียม ลูกตาลสด ณ เตาตาลบ้านลุงหนู
4. ร่วมทำข้าวผัดจาวตาล ชิมน้ำล่อนตาล ทำโดนดทอด ทำผ้าย้อมตาล กับน้ำสมพงษ์ และกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. รับประทานอาหารพื้นบ้าน ณ บ้านน้ำสมพงษ์
6. เรียนรู้การทำสวนเกษตรผสมผสานเศรษฐกิจพอเพียง ณ สวนลุงอบ
7. กิจกรรมสวนในตาล ณ บ้านน้ำมา
8. เรียนรู้และอนุรักษ์ต้นตาลเมืองเพชร/ร่วมปลูกตาลสวนหัวใจ ณ ป่าชุมชนฯ
9. รับประทานอาหารเย็นพื้นบ้าน ชมพระอาทิตย์ตกดิน และชมการแสดงพื้นบ้านระบำตาล ณ ศาลารวมใจ

→ วันที่สอง

1. ชมการละเล่นวัวเทียมเกวียน เทียมไถ หรือ วัวลั่น ณ ลานวัฒนธรรมชุมชน
2. บินจักรยานชมดงตาล และ ร่วมกิจกรรมเดินป่า เชิดอินจันชมวิวนริเวณเขาพระ
3. รับประทานอาหารเช้าข้าวผัดจาวตาล และชุปแฟงไก่บ้าน
4. ชมสินค้าชุมชน ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ณ ศาลารวมใจ
5. ไร่วังพระอพร หลวงพ่อคิม พระเกจิแห่งตำบลบ้านทาน และลวดโบสถ์ 200 ปี ณ วัดจันทาราม
6. เทียวชุมชนย่านเมืองเก่าริมแม่น้ำเพชรบุรี ในอำเภอเมืองเพชรบุรี

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำตาลโตนดบ้านดงห้วยหลวง จังหวัดเพชรบุรี

- 📍 เลขที่ 60 หมู่ 6 ตำบลบ้านทาน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
- 📞 นายยุทธนา ประสาทร์ โทรศัพท์ 09 5592 7054
- 📱 ชุมชนบ้านดงห้วยหลวง

